

Samenvatting quickscan natuurtoets en aanvullend vleermuizenonderzoek

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Onderwerp

Diezerpoort, Zwolle

Project

Bestemmingsplanwijziging Diezerpoort, Zwolle

Auteur

S. (Sebastiaan) Kraaijeveld MSc.

Opdrachtgever

Witpaard B.V.

Status

definitief

Eindredactie

Ing. M. (Mike) Wallink

Datum

8 maart 2017

Projectcode

17-149

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Witpaard B.V. heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets en aanvullend vleermuizenonderzoek uitgevoerd voor een bestemmingsplanwijziging. Het onderzoeksgebied bevindt zich aan de Bisschop Willebrandlaan 32-34 in Zwolle. Het onderzoeksgebied bestaat in de huidige situatie uit een kerkgebouw en een losse kerktoren. Uitgangspunt is dat de kerktoren behouden blijft, de overige gebouwen worden gesloopt. Hiervoor komt nieuwbouw in de plaats. Een overzicht van het onderzoeksgebied is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is voor een belangrijk deel gebaseerd op een inventariserend veldbezoek en diverse nachtelijke bezoeken ten behoeve van het vleermuizen onderzoek.

Methodiek

Inventarisatie onderzoek

Tijdens het inventariserend veldonderzoek op 4 juli 2016 is het plangebied en directe omgeving grondig geïnspecteerd op aanwezige beschermde flora en fauna. De consequenties van de voorgenomen plannen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Wet natuurbescherming en voor het Natuur Netwerk Nederland (NNN) aan het Barro.

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In deze samenvatting worden de onderdelen gebieds- en soortbescherming behandeld. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 1.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 1.1: Wet Natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.12 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en/ of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten;
- Overige vogels;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I);
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn en waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt;
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, maar waarvoor provinciaal wel een vrijstelling geldt.

Voor vogels geldt dat er twee categorieën zijn: de vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. Huismus, Gierzwaluw en Buizerd) en de overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten hebben een strikte beschermingsstatus binnen de Wet natuurbescherming. Van overige broedvogels zijn hun nesten alleen tijdens de broedseizoen beschermd zijn (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

Voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn in artikel 3.5 verboden vastgelegd (o.a. verboden om dieren te doden en voortplantings- of rustplaatsen te vernielen) en geldt een strikte beschermingsstatus. Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Vleermuizenonderzoek

Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 1.2). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Kader 1.2: Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foeragegebied

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foeragegebied voor vleermuizen. Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Het onderzoek heeft zich met name gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Volgens het protocol voor vleermuizen (zie kader 1.3) dienen in de regel minimaal vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om twee nachtelijke bezoeken in de periode mei tot half juli welke gericht zijn op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen (deze hebben wij uitgevoerd op 4 en 17 juli 2016) en twee nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen. Deze bezoeken zijn op 12 en 29 september 2016 uitgevoerd.

Kader 1.3: Toelichting onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt ondersteund door Bevoegd gezag en de Zoogdiervereniging.

Vleermuisonderzoek blijft echter maatwerk en het protocol geldt daarom als richtsnoer en niet als plicht. Het volgen van het vleermuisprotocol wordt echter wel aangeraden. Het toepassen van het protocol heeft tot doel:

- 1) Dat Bevoegd gezag geen aanvullend onderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming;
- 2) Dat een onderzoek stand houdt in eventuele juridische procedure.

Beschermde gebieden

Er vinden geen werkzaamheden plaats in of met negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en Nationaal Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen EHS). Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming en provinciaal NNN-beleid is dan ook niet nodig;

Beschermde soorten

- In het plangebied zijn geen beschermde en bedreigde plantensoorten aangetroffen en deze worden op basis van het veldonderzoek en terreinkenmerken ook niet verwacht. In het plangebied zijn algemene plantensoorten als Gewone paardenbloem, Straatgras, Ruwe berk en Witte paardenkastanje aangetroffen;
- Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen (vaste) verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Ook zijn geen onmisbare foerageergebied en/of vliegroutes aangetoond. Schade aan vaste verblijfplaatsen, onmisbare foeragegebieden en vliegroutes kan dan ook worden uitgesloten;
- Zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. Steenmarter) zijn niet aangetroffen en worden op basis van het veldonderzoek, bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop ook niet verwacht. Wel zijn verspreid in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten zoals Mol, Egel, Veldmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis en Huisspitsmuis te verwachten;
- Broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties zoals Huismus, Gierzwaluw en roofvogels zijn niet in het plangebied aangetroffen. Wel zijn in de bebouwing en in omliggend tuinen direct buiten het plangebied Huismus aangetroffen en/of te verwachten. In het plangebied zijn algemene broedvogels van erf, bos en struweel te verwachten zoals Merel, Houtduif, Winterkoning, Roodborst, Houtduif en Koolmees;
- Voortplanting van amfibieën wordt niet verwacht in het plangebied, vanwege het afwezig zijn van permanent oppervlaktewater. Wel zijn exemplaren van algemene amfibieën zoals Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker overwinterend te verwachten in de strooisellaag onder begroeiingen. Overwintering van strikt beschermde amfibieën wordt, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, niet verwacht;
- Verblijfplaatsen of voortplantingslocaties van reptielen en beschermde libellen, dagvlinders en andere ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens ook niet in het plangebied verwacht;

Effectbeoordeling en mitigerende maatregelen

- Een vervolgetraject in het kader van de Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming) en ten aanzien van provinciaal NNN-beleid is niet noodzakelijk;
- Bij de beoogde plannen verdwijnen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene kleine zoogdieren en amfibieën. Voor deze soorten geldt in geval van ruimtelijke ontwikkelingen in voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen niet aan de orde is;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval te starten in de periode voor begin maart en na eind juli of de invloedsfeer van de plannen kort voorafgaand aan het werk te controleren op broedende vogels en in gebruik zijnde nesten. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd (Houtduif kan bijvoorbeeld nog tot half november broedend aanwezig zijn), maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

© Ecogroen bv (2017)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding.

Ecogroen is lid van het Netwerk Groene Bureaus (www.netwerkgroenebureaus.nl), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en conformeert zich tevens aan de door het netwerk opgestelde gedragscode. Ecogroen heeft tevens van het voormalige Ministerie van EL&I een volledige ontheffing in gevolge artikel 75A van de Flora- en faunawet, voor de inventarisatie van beschermde planten en dieren in Nederland en het bezit en gebruik van diverse vangmiddelen (registratienummer FF/75A/2011/007). In overleg bestaat de mogelijkheid om voorliggende samenvatting uit te breiden tot een uitgeschreven rapportage. Neem daarvoor contact op met de auteur.

Bijlage 1: Plangebied

